

Bruxelles, den 5. juni 2026
(OR. en)

10007/26

**Interinstitutionel sag:
2026/0135 (NLE)**

**AELE 34
MI 572
N 36
FL 14
ISL 21**

FØLGESKRIVELSE

fra:	Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
modtaget:	2. juni 2026
til:	Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union

Komm. dok. nr.:	COM(2026) 263 final
Vedr.:	Forslag til RÅDETS AFGØRELSE om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne i Det Blandede EØS-Udvalg til en ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder (EDIP-forordningen)

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2026) 263 final.

Bilag: COM(2026) 263 final

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 2.6.2026
COM(2026) 263 final

2026/0135 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne i Det Blandede EØS-Udvalg til en ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder

(EDIP-forordningen)

(EØS-relevant tekst)

BEGRUNDELSE

1. FORSLAGETS GENSTAND

Dette forslag vedrører afgørelsen om fastlæggelse af den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i Det Blandede EØS-Udvalg i forbindelse med den planlagte vedtagelse af Det Blandede Udvalgs afgørelse om ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder

2. BAGGRUND FOR FORSLAGET

1.1. EØS-aftalen

Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde ("*EØS-aftalen*") sikrer lige rettigheder og forpligtelser på det indre marked for borgere og økonomiske aktører i EØS. Den indeholder bestemmelser om indarbejdelse af EU-lovgivning, der dækker de fire friheder, i alle 30 EØS-stater, som omfatter EU-medlemsstaterne, Norge, Island og Liechtenstein. Derudover dækker EØS-aftalen samarbejdet på andre vigtige områder såsom forskning og udvikling, uddannelse, socialpolitik, miljø, forbrugerbeskyttelse samt turisme og kultur, samlet benævnt "*ledsagepolitikker og horisontale politikker*". EØS-aftalen trådte i kraft den 1. januar 1994. Unionen er sammen med medlemsstaterne part i EØS-aftalen.

1.2. Det Blandede EØS-Udvalg

Det Blandede EØS-Udvalg har ansvaret for at forvalte EØS-aftalen. Det udgør et forum, hvori EØS-aftalens funktion drøftes. Dets afgørelser træffes ved konsensus og er bindende for parterne. Europa-Kommissionens Generalsekretariat har ansvaret for at koordinere EØS-spørgsmål på Unionens side.

1.3. Den retsakt, der skal vedtages af Det Blandede EØS-Udvalg

Det Blandede EØS-Udvalg forventes at vedtage Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse ("*den påtænkte retsakt*") om ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder.

Formålet med den påtænkte retsakt er at udvide samarbejdet mellem EØS-aftalens kontraherende parter til at omfatte forordning (EU) 2025/2643 om etablering af programmet for den europæiske forsvarsindustri og en ramme for foranstaltninger til sikring af rettidig tilgængelighed og forsyning af forsvarsprodukter¹.

Island og Liechtenstein fritages for at deltage i programmet og for at bidrage finansielt hertil.

Den påtænkte retsakt er et udtryk for det meget tætte samarbejde mellem Norge og Den Europæiske Union i den nuværende geopolitiske situation.

I overensstemmelse med EU's budgetpolitik kan deltagelse i en EU-aktivitet kun finde sted, efter at det tilsvarende økonomiske bidrag er betalt. Betalingen kan imidlertid finde sted, så snart udkastet til Rådets afgørelse er vedtaget, og EU's efterfølgende anmodning om indbetaling via Europa-Kommissionen er forelagt EØS/EFTA-staterne.

For at dække perioden mellem den 1. januar 2026 og modtagelsen af den respektive betaling bør den retsakt, der skal vedtages, derfor også anvendes med tilbagevirkende kraft fra den 1.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2025/2643 af 16. december 2025 om etablering af programmet for den europæiske forsvarsindustri og en ramme for foranstaltninger til sikring af rettidig tilgængelighed og forsyning af forsvarsprodukter, EUT L, 2025/2643, 29.12.2025.

januar 2026. Anvendelsen med tilbagevirkende kraft påvirker ikke berørte personers rettigheder og forpligtelser og følger princippet om berettigede forventninger.

De påtænkte retsakter får bindende virkning for parterne i henhold til EØS-aftalens artikel 103 og 104.

3. DEN HOLDNING, DER SKAL INDTAGES PÅ UNIONENS VEGNE

Kommissionen forelægger vedlagte udkast til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse til vedtagelse i Rådet som Unionens holdning. Når holdningen er vedtaget, skal den snarest muligt forelægges for Det Blandede EØS-Udvalg.

Med vedlagte udkast til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse får EØS/EFTA-staterne ret til at deltage i de aktiviteter, der følger af forordning (EU) 2025/2643 om oprettelse af programmet for den europæiske forsvarsindustri og en ramme med foranstaltninger til sikring af rettidig tilgængelighed og forsyning af forsvarsprodukter. Dette går videre, end hvad der kan betragtes som blotte tekniske tilpasninger som omhandlet i Rådets forordning (EF) nr. 2894/94². Unionens holdning skal derfor fastlægges af Rådet.

Vedlagte udkast til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse indeholder endvidere følgende væsentlige tilpasninger for EØS-EFTA-staterne.

I henhold til det system, som Det Blandede EØS-Udvalg har indført efter afgørelsen om indarbejdelse af EDIP-forordningen i EØS-aftalen, er Kommissionens kompetence til at vedtage afgørelser vedrørende pålæggelse af bøder til virksomheder, der er etableret i og/eller beliggende i EFTA-staterne, overdraget til EFTA-Tilsynsmyndigheden i EFTA-søjlen (tilpasning ii) og iii).

Kommissionen har kun kompetence til at træffe sådanne bindende foranstaltninger for så vidt angår virksomheder, der er etableret uden for EFTA-staterne, mens kompetencen til at udøve de samme beføjelser er tillagt EFTA-Tilsynsmyndigheden for så vidt angår juridiske personer, der er etableret i og/eller beliggende i EFTA-staterne.

Kommissionen kan udarbejde et udkast til afgørelse til EFTA-Tilsynsmyndigheden, når det skønnes nødvendigt at pålægge virksomheder, der er etableret i og/eller beliggende i EFTA-staterne, bøder.

EFTA-Tilsynsmyndighedens afgørelser kan indbringes for EFTA-Domstolen i henhold til tilsyns- og domstolsaftalens artikel 36. EFTA-Domstolen har enekompetence til at prøve lovligheden af EFTA-Tilsynsmyndighedens afgørelser (tilpasning v)).

Fordelingen af de bødebeløb, som EFTA-Tilsynsmyndigheden opkræver i EFTA-stater, bestemmes af EFTA-staterne (tilpasning iv). Dette følger af EØS-aftalens struktur med to søjler og den mangeårige praksis i tilpasninger med hensyn til fordelingen af bødebeløb.

EØS/EFTA-staterne bør også bidrage finansielt til ovennævnte aktiviteter. Island og Liechtenstein fritages for at deltage i programmet og for at bidrage finansielt hertil.

² Rådets forordning (EF) nr. 2894/94 af 28. november 1994 om visse gennemførelsesbestemmelser til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, EFT L 305 af 30.11.1994, s. 6.

4. RETSGRUNDLAG

1.4. Proceduremæssigt retsgrundlag

1.4.1. Principper

I henhold til artikel 218, stk. 9, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) vedtages der afgørelser om fastlæggelse af, "*hvilke holdninger der skal indtages på Unionens vegne i et organ nedsat ved en aftale, når dette organ skal vedtage retsakter, der har retsvirkninger, bortset fra retsakter, der supplerer eller ændrer den institutionelle ramme for aftalen.*"

Begrebet "*retsakter, der har retsvirkninger*" omfatter retsakter, der har retsvirkninger i medfør af de folkeretlige regler, der gælder for det pågældende organ. Det omfatter også instrumenter, der ikke har bindende virkning i henhold til folkeretten, men som "*vil kunne få afgørende indflydelse på indholdet af de regler, der vedtages af EU-lovgiver*"³.

1.4.2. Princippernes anvendelse på det foreliggende tilfælde

Det Blandede EØS-Udvalg er et organ, der er nedsat ved en aftale, nemlig EØS-aftalen. Den retsakt, som Det Blandede EØS-Udvalg skal vedtage, er en retsakt, der har retsvirkninger. Den påtænkte retsakt får bindende virkning i henhold til folkeretten, jf. artikel 103 og 104 i EØS-aftalen.

Den påtænkte retsakt hverken supplerer eller ændrer aftalens institutionelle ramme. Det proceduremæssige retsgrundlag for den foreslåede afgørelse er derfor artikel 218, stk. 9, i TEUF sammenholdt med artikel 1, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 2894/94.

1.5. Materielt retsgrundlag

1.5.1. Principper

Det materielle retsgrundlag for en afgørelse i henhold til artikel 218, stk. 9, i TEUF sammenholdt med artikel 1, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 2894/94 afhænger hovedsagelig af det materielle retsgrundlag for den EU-retsakt, der skal indarbejdes i EØS-aftalen.

Hvis den påtænkte retsakt har to formål eller består af to elementer, og det ene af disse formål eller elementer må betragtes som det primære, mens det andet kun er sekundært, skal den afgørelse, der vedtages i henhold til artikel 218, stk. 9, i TEUF, kun have ét materielt retsgrundlag, nemlig det, som det primære eller fremherskende formål eller element tilsiger.

1.5.2. Princippernes anvendelse på det foreliggende tilfælde

Eftersom Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse udvider samarbejdet mellem EØS-aftalens kontraherende parter til at omfatte forordning (EU) 2025/2643 om etablering af programmet for den europæiske forsvarsindustri og en ramme for foranstaltninger til sikring af rettidig tilgængelighed og forsyning af forsvarsprodukter, bør denne rådsafgørelse baseres på det samme materielle retsgrundlag som den EU-retsakt, der omfatter dette samarbejde. Det materielle retsgrundlag for den foreslåede afgørelse er derfor artikel 114, stk. 1, artikel 173, stk. 3, artikel 212, stk. 2, og artikel 322, stk. 1, i TEUF.

³ Domstolens dom af 7. oktober 2014, Tyskland mod Rådet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, præmis 61-64.

1.6. Konklusion

Retsgrundlaget for den foreslåede afgørelse bør være artikel 114, stk. 1, artikel 173, stk. 3, artikel 212, stk. 2, og artikel 322, stk. 1, i TEUF, sammenholdt med artikel 218, stk. 9, i TEUF og artikel 1, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 2894/94.

5. OFFENTLIGGØRELSE AF DEN PÅTÆNKTE RETSAKT

Da den retsakt, der skal vedtages af Det Blandede EØS-Udvalg, ændrer protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder, bør den offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende* efter vedtagelsen.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne i Det Blandede EØS-Udvalg til en ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder

(EDIP-forordningen)

(EØS-relevant tekst)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 114, stk. 1, artikel 173, stk. 3, artikel 212, stk. 2, og artikel 322, stk. 1, sammenholdt med artikel 218, stk. 9,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 2894/94 af 28. november 1994 om visse gennemførelsesbestemmelser til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde⁴, særlig artikel 1, stk. 3,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og
ud fra følgende betragtninger:

- (1) Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde⁵ ("EØS-aftalen") trådte i kraft den 1. januar 1994.
- (2) I henhold til EØS-aftalens artikel 98 kan Det Blandede EØS-Udvalg træffe afgørelse om at ændre bl.a. protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder.
- (3) Samarbejdet mellem EØS-aftalens kontraherende parter bør udvides til at omfatte Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2025/2643⁶.
- (4) Protokol 31 til EØS-aftalen bør derfor ændres for at muliggøre dette udvidede samarbejde.
- (5) Den holdning, som Unionen skal indtage i Det Blandede EØS-Udvalg, bør derfor baseres på det udkast til afgørelse, der er knyttet til nærværende afgørelse —

⁴ EFT L 305 af 30.11.1994, s. 6.

⁵ EFT L 1 af 3.1.1994, s. 3.

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2025/2643 af 16. december 2025 om etablering af programmet for den europæiske forsvarsindustri og en ramme for foranstaltninger til sikring af rettidig tilgængelighed og forsyning af forsvarsprodukter, EUT L, 2025/2643, 29.12.2025.

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i Det Blandede EØS-Udvalg til den foreslåede ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder, baseres på det udkast til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse, der er knyttet til nærværende afgørelse.

Artikel 2

Denne afgørelse træder i kraft på dagen for vedtagelsen.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

*På Rådets vegne
Formand*